

...و خدایی که در این نزدیکیست

خانه های ایرانی

«آشنایی با ویژگی های معماری سنتی و سیستم های سازه ای آن ها»

تحقیق و تالیف: علیرضا اشرفی

تنظیم و ویرایش: افلاک فیروزنیا

سرشناسه: اشرفی، علیرضا، ۱۳۵۴ -

عنوان و نام پدیدآور: خانه‌های ایرانی: «آشنایی با ویژگی‌های معماری سنتی و سیستم‌های سازه‌ای آنها»/تحقیق و تألیف علیرضا اشرفی؛ تنظیم و ویرایش افسانه فیروزنیا.

مشخصات نشر: گفتمان اندیشه معاصر، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۴۱۵ص: مصور.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۵۶۴۴-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص: ۳۶۹-۳۷۹.

عنوان دیگر: آشنایی با ویژگی‌های معماری سنتی و سیستم‌های سازه‌ای آنها.

موضوع: معماری ایرانی -- تاریخ

موضوع: Architecture, Iranian -- History

موضوع: معماری -- ایران -- تاریخ -- پیش از اسلام

موضوع: Architecture -- Iran -- History -- Pre - Islamic

شناسه افزوده: فیروزنیا، افسانه، ۱۳۶۷ -، ویراستار

رده بندی کنگره: ۱۴۸۰NA

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۷۲۰

شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۸۲۰۵۸

گفتمان اندیشه معاصر

۹۱۲۵۱۳۲۲۸

fte.nanoz@hotmail.com

کتابخانه‌های ایرانی

نویسنده: علیرضا اشرفی

ویراستار: افسانه فیروزنیا

ناشر: گفتمان اندیشه معاصر

شمارگان: ۵۰۰ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۵۶۴۴-۳

ISBN:978-622-6656-44-3

9

786226

656443

پیشگفتار

خانه‌های قدیمی و مسواری و اصل، بخشی از حافظه تاریخی یک شهرند. آن وقت‌ها که هنوز مردمان شهر در آهن و فولاد محصور نشده بودند، با خاک و سبک، آب و آفتاب، در بستر آگاهی و تجربه‌های دیرین، فضاهایی را سامان دادند که امروزه یادگارهای آن جزء میراث فرهنگی ما و آیندگان سرزمین است. در این خانه‌ها باور مردم به «باید» و «نباید» و «حریم» به خوبی رعایت می‌شد و این موضوع در معماری آن دوران به خوبی نمود پیدا داشت. به گفته محمد یوسف کیانی: این آثار ارزشمند معماری که در واقع معرف فرهنگ و تمدن ایران و ایرانی است، در سار و تالاشی متناهی هنرمندانی است که با اعتقاد و ایمان و ابتکار در تکامل و توسعه هرچه بیشتر هنر معماری، به ویژه در دوران اسلامی، متأسفانه گم شده‌اند.

این کتاب تقدیم می‌گردد به تمام بزرگان معماری ایران

دیباچه

خانه فضایی است که انسان در آن رشد می‌یابد و تربیت می‌شود. فضایی که در آن احساس آرامش کرده و در شکل‌گیری شخصیت انسان‌ها و حتی رفتارشان تأثیر به‌سزایی دارد. خانه یکی از بزرگترین قدرت‌های ترکیب‌کنندهٔ اندیشه، خاطره و رویای انسان‌هاست. مفهوم ذاتی خانه توسعهٔ اهالی آن، در چهارچوب بنایی که احاطه‌اش کرده محفوظ نگاه داشته می‌شود. روشن است که خانه یک شیء یا ساختمان نیست، بلکه گستره و مجموعه‌ای از شرایط است که خاطرات و تباورها و وحشت‌ها، گذشته و حال را یکجا سامان می‌دهد. خانه مجموعه‌ای از آئین‌ها، در پناه گ‌های شخصی و روال عادی یک زندگی هرروزه است. خانه را نمی‌توان یک‌باره پدید آورد؛ خانه از بعد زمان و تداوم برخوردار است و محصول تدریجی تطبیق خانوادگی و فردی با جهان می‌باشد. به گفتهٔ باشلار: جنس خاطراتی که در خانه شکل گرفته‌اند با جهان بیرون متفاوت است. به نحوی که خاطرات خانه به اندوختهٔ رویاهای ما می‌افزاید. او فضای خانه را شاعرانه تعریف می‌کند که درک ژرفای شاعرانهٔ آن با یادآوری از طریق شعر ممکن است. ذات خانه به مفهوم زندگی بیشترین قرابت را دارد. به استناد معنی واژهٔ خانه در لغت‌نامهٔ دهخدا: «خانه جایی است که در آن آدمی سکنی می‌کند». در زبان پهلوی این کلمه به صورت خانک یا خانگ به کار می‌رفته و در زبان قدیمی ایرانی به شکل ahana به معنای جا و محل بوده است.^۱

«وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا»

«و خداوند از خانه‌های شما محل سکونت و آرامش برایتان قرار داد».

سورهٔ مبارکهٔ نحل، آیهٔ ۸۰

^۱. براتی، ناصر (۱۳۸۲).